

Helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid

Helen Stavang
Yrkeshygieniker HMS-senteret
Haukeland Universitetssykehus

Fullt forsvarlig arbeidsmiljø

- Alle arbeidstakere har krav på et godt og trygt arbeidsmiljø. Arbeidsmiljøet skal være fullt forsvarlig, jf.- § 4-1. Arbeidsmiljøloven
- Det er arbeidsgiver som har ansvaret for at arbeidsmiljøet er fullt forsvarlig. Arbeidsgiver skal

- Det handler om å forebygge.

Systematisk HMS-arbeid

- Systematisk HMS arbeid handler om å være i forkant, vurdere risiko og potensielle farer, jf. internkontrollforskriften.
- Det er viktig at medarbeidere for delta i dette arbeidet.
- Systematisk forebygging av risiko og farer kan gjennomføres i fire trinn:
  1. Kartlegge potensielle farer
  2. Vurdere risiko
  3. Vurdere aktuelle tiltak
  4. Iverksette nødvendige tiltak
- Bedriftshelsetjenesten kan hjelpe med kartleggingen, og komme med forslag til forbedringer.

Kartlegging

Grovkartlegging av helse, miljø og sikkerhet	0	1	2	3
<p><u>5. Fysisk arbeidsmiljø</u> Dette omfatter arbeidsmiljøfaktorer som inneklima, lysforhold, støy, støv, temperatur o.l.</p> <p>I hvilken grad er det fysiske arbeidsmiljøet ivaretatt der du arbeider?</p>				
<p><u>6. Kjemikaliehåndtering</u> Kjemikaliehåndtering omfatter vurdering av risiko ved bruk av kjemikaler, bruk av stoffkartotek (registrering av kjemikalier), opplæring, bruk og lagring av kjemikalier.</p> <p>I hvilken grad er kjemikaliehåndtering ivaretatt der du arbeider?</p>				

Støy

- Arbeidsgiver skal kartlegge og dokument

Klikk ikonet for å legge til et bilde

Støygrense ved ulike typer arbeid

Forskrift om tiltak- og grenseverdier

	Arbeidsforhold	Nedre Tiltaksverdier
Gruppe 1	Store krav til vedvarende konsentrasjon eller behov for å føre uanstrengt samtale	55 (kontor, pasientsamtaler, operasjon, laboratorier)
Gruppe 2	Viktig å føre samtaler eller vedvarende store krav til presisjon, hurtighet eller oppmerksomhet	70 instrumentlaboratorier, vaktrom, ekspedisjon
Gruppe 3	Støyende maskiner og utstyr som ikke går under gruppe 1 og 2	80 industri

Øvre tiltaksverdier for støyeksposering:

$L_{EX,8h} = 85$ dB og $L_{pC,peak} = 130$ dB

Grenseverdier for støyeksposering:

- Daglig støyeksposeringsnivå, $L_{EX,8h}$: 85 dB
- Toppverdi av lydtryknivå, $L_{pC,peak}$: 130 dB

Resultat av støymålinger

Sterilsentralen HB

$L_{pA,eq}$: Gjennomsnittlig A-veid støynivå (A-veid ekvivalent kontinuerlig lydtryknivå)

$L_{pC,peak}$: Toppverdi av lydtryknivå, høyeste observerte C-veide lydtryknivå målt i løpet av måletiden med måleinstilling "peak"/impulsstøy. Impulsstøy er meget sterk og kortvarig støy som eksplosjoner, slaglyd, skudd fra gevær, spikerpistol og lignende.

Kjemikalier

- Arbeidsgiver skal kartlegge og dokumentere forekomsten av kjemikalier, vurdere risiko for helseskader ved eksponering for kjemikalier, og hvis nødvendig iverksette tiltak for å fjerne eller redusere

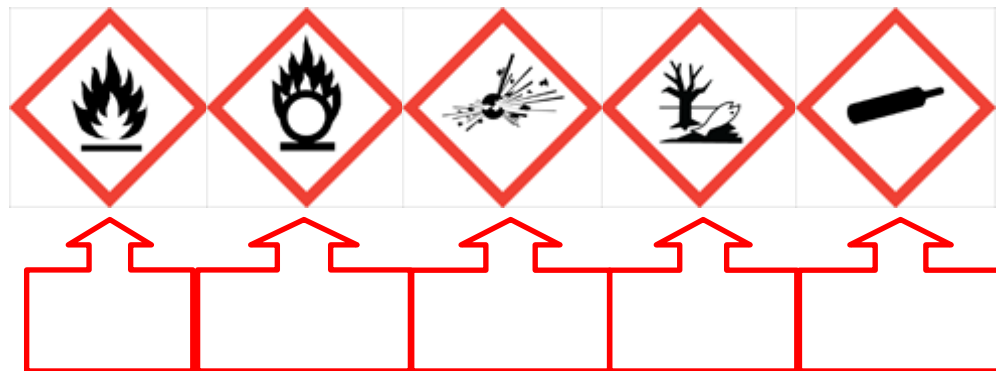
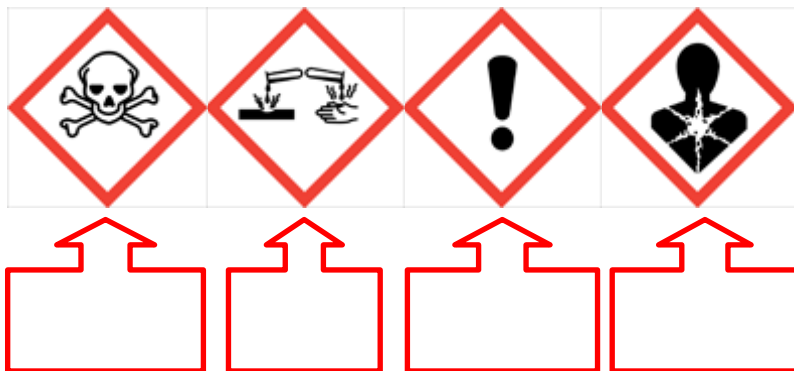

Faremerking – Nytt regelverk

Gammel merking

CLP merking

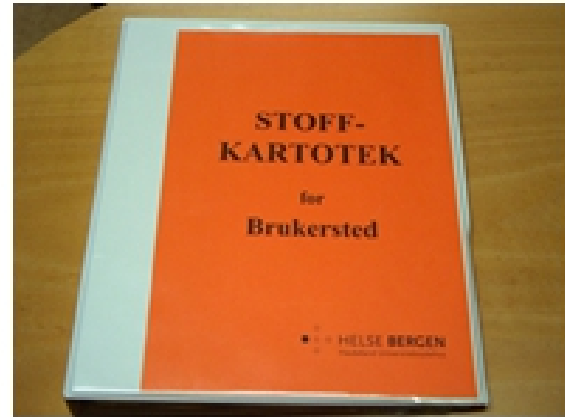

Sikkerhetsdatablad

- Skal inneholde 16 obligatoriske avsnitt om et produkts egenskaper og hvordan man skal forholde seg ved bruk av produktet
- Datablad skal være
  1. Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket
  2. **Fareidentifikasjon**
  3. Sammensetning/opplysning om bestanddeler
  4. Førstehjelpstiltak

Stoffkartotek

- Det skal føres kartotek over farlige kjemikalier (Stoffkartotek), jf. Arbeidsmiljøloven § 4-5, punkt 4.
- Stoffkartotek er en samling av sikkerhetsdatablader for farlige kjemikalier.
- Lokal stoffkartotek/orange ringperm ute på de enkelte brukerstedene

Kjemikaliet navn	Firmanavn	Revidert	Internnummer	Type	H	I
ALLOTOL NATUR	Niftek AS	10.03.2014		10-punkts sikkerhetsdatablad		
TASKI Sani Care free	Lieberg	23.06.2015		10-punkts sikkerhetsdatablad		

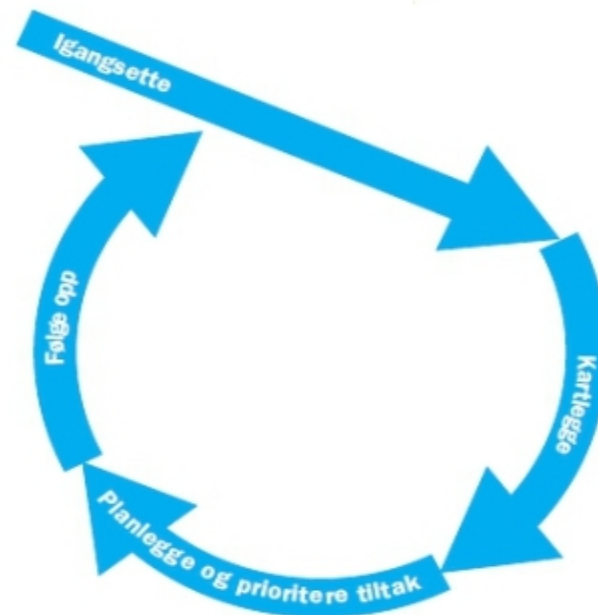
Personlig verneutstyr

- Arbeidsgiver er ansvarlig for at personlig verneutstyr er tilgjengelig der det er påkrevet, og at nødvendig opplæring blir gitt, jf. § 3-2 Arbeidsmiljøloven
- Arbeidstaker på sin side har plikt til å følge instruksjoner om
- Bekledning
- Vernehansker (f.eks. lateks, nitril)
- Åndedrettsvern (partikkelfilter, gass og lukt)
- Vernebriller
- Ørepropper

Oppsummering

- Systematisk HMS arbeid handler om å være i forkant, kartlegge farer og problemer, vurdere risikoforholdene, utarbeide planer og iverksette tiltak for å redusere risikoen.
- Det er en kontinuerlig prosess og bør være en naturlig del av en virksomhet.

Forskrifter som regulerer håndtering av kjemikalier

- Arbeidsmiljøloven
- Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning
- Interkontrollforskriften
- Forskrift om utforming og innretning av arbeidsplasser og arbeidslokaler (arbeidsplassforskriften)
- Forskrift om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav (f)
- Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeids
- REACH-forskriften – beskriver blant annet krav om innholdet i sikkerhetsdatablad
- Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP) – beskriver blant annet kriterier for klassifisering av kjemikalier, det vil si for å vurdere farligheten av kjemikaliene.